

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра історії

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	014 Середня освіта: Середня освіта (Історія)

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Дегтярьов Сергій Іванович

Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра історії	Завідувач кафедри Дегтярьов Сергій Іванович
---	--

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Історичне джерелознавство
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут права. Кафедра історії
Розробник(и)	Дегтярьов Сергій Іванович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 1 кред. ЄКТС, 30 год. становить курсова робота. Для денної форми навчання 72 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. лекцій, 36 год. практичних занять), 78 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Середня освіта (Історія)"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатності до сучасного конструктивного, фундаментального і критичного мислення та набуття системи спеціальних знань у галузі джерелознавства, зокрема про процес і методологію вивчення історичних джерел, основні складові цього процесу, особливості джерелознавчої критики, специфіку функціонування НАФ, історію архівістики.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Поняття про історичне джерелознавство

Становлення історичного джерелознавства як наукової дисципліни. Предмет історичного джерелознавства. Завдання та функції історичного джерелознавства. Спеціальні історичні дисципліни у структурі джерелознавства. Джерелознавча термінологія.

<p>Тема 2 Наукові засади вчення про історичне джерело</p> <p>Поняття історичного джерела. Основні етапи існування історичного джерела. Об'єктивно-суб'єктивна природа джерела. Джерельна інформація.</p>
<p>Тема 3 Класифікація історичних джерел</p> <p>Поняття, завдання та значення класифікації джерел. Основні схеми і моделі класифікації джерел. Особливості класифікації писемних джерел. Класифікація джерел з історії України.</p>
<p>Тема 4 Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел</p> <p>Поняття методики історичного джерелознавства. Етапи роботи з джерелами. Методика пошуку та виявлення джерел. Дослідження джерел. Джерелознавча критика. Аналітична критика історичних джерел. Методика роботи з масовими джерелами.</p>
<p>Тема 5 Речові джерела</p> <p>Загальний огляд речових джерел з української історії. Нумізматичні джерела. Архітектурні пам'ятки. Одяг і предмети побуту. Предмети озброєння.</p>
<p>Тема 6 Зображальні джерела</p> <p>Загальний огляд зображальних джерел. Графічні книжкові зображення. Портретні зображення. Жанрові та історичні зображальні джерела. Аудіовізуальні документи. Зображальний аспект боністичних джерел.</p>
<p>Тема 7 Усні та лінгвістичні джерела</p> <p>Загальний огляд усних джерел. Прозові та віршовані усні джерела. Усні історичні твори. Загальна характеристика лінгвістичних джерел. Антропонімічні джерела. Топонімічні джерела.</p>
<p>Тема 8 Писемні джерела</p> <p>Загальний огляд писемних джерел. Літописи. Актові та діловодні документи. Статистичні джерела та соціологічні матеріали. Документи політичних і громадських організацій. Судово-слідчі документи. Періодична преса. Джерела особового походження. Агіографічна, наукова та художня література.</p>
<p>Тема 9 Загальна характеристика джерел з історії давньої та середньовічної України</p> <p>Джерела з історії стародавніх народів на українських землях (X ст. до н.е. – VII ст. н.е.). Джерела давньогрецької колонізації Причорномор'я. Античні джерела про терени України. Згадки про українські території у Візантійських та Східних пам'ятках. Джерела з історії Київської Русі (IX-XIV ст.). Наративні та документальні джерела з історії Галицько-Волинського князівства.</p>
<p>Тема 10 Джерела з історії ранньомодерної України</p> <p>Характеристика джерел литовсько-польської доби. Законодавчі та правові пам'ятки з історії Гетьманщини. Основні різновиди актових джерел доби Гетьманської України. Основні джерела статистичного характеру з історії Лівобережної України та Слобожанщини другої половини XVII – XVIII ст. Літописні джерела та джерела особового походження з історії України другої половини XVII – XVIII ст.</p>

<p>Тема 11 Джерела з модерної та новітньої історії України</p> <p>Джерела офіційного походження XIX – початку XX ст. Статистичні джерела XIX – початку XX ст. Документи політичних організацій, партій і товариств як джерела з історії України. Джерелознавчий аналіз періодики та мемуаристики XIX – початку XX ст. Законодавчі акти та мемуаристика часів Української революції (1917 – 1921 рр.) як джерела. Джерела радянського періоду. Джерела з історії України доби незалежності (1991 – 2006 рр.)</p>
<p>Тема 12 Архівознавство як наукова система і навчальна дисципліна</p> <p>Предмет, об'єкти та методи архівознавства. Джерельна база й історіографія архівознавства. Місце і роль архівознавства у підготовці фахівців.</p>
<p>Тема 13 Історія архівної справи в Україні</p> <p>Литовська, Коронна та Волинська метрики. Церковні та монастирські архіви. Архівне законодавство і відомчі архіви періоду Російської імперії. Архівна справа періоду Української революції (1917 – 1921 рр.). Архівна справа радянської доби.</p>
<p>Тема 14 Архівна система та мережа архівних установ</p> <p>Архівна система та її види. Поняття та структура Національного архівного фонду України. Організація роботи архівів: завдання, права, структура. Класифікація архівних документів. Забезпечення збереженості документів.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Знати та дотримуватися вимог Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності
РН2	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси
РН3	Орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, оперувати нею у професійній діяльності
РН4	Використовувати навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для кабінетів (за предметними спеціальностями); мультимедійне обладнання в освітньому процесі
РН5	Планувати освітній процес на основі освітньої програми закладу освіти і навчальних програм з предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням вимог Державного стандарту базової середньої освіти
РН6	Визначати доцільність застосування різних методів наукового пізнання в освітньому процесі відповідно до змісту навчання
РН7	Добирати та застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 014 Середня освіта:

ПР10	Використовувати міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей.
ПР15	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси.
ПР16	Орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, оперувати нею у професійній діяльності.
ПР17	Використовувати навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для кабінетів (за предметними спеціальностями); мультимедійне обладнання в освітньому процесі.
ПР18	Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.
ПР29	Планувати освітній процес на основі освітньої програми закладу освіти і навчальних програм з предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням вимог Державного стандарту базової середньої освіти.
ПР34	Визначати доцільність застосування різних методів наукового пізнання в освітньому процесі відповідно до змісту навчання.
ПР35	Добирати та застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності.
ПР41	Виявляти системне мислення, встановлювати взаємозв'язки між історичними процесами на локальному, європейському, глобальному рівнях у контексті відповідних епох.
ПР42	Висвітлювати історичний процес об'єктивно на основі різноманітних джерел, трактувань; виважено представляти контроверсійні та суперечливі теми; виявляти стійкість до маніпуляції суспільною свідомістю навколо історичних подій та їх інтерпретацій; розуміти соціальні наслідки зловживання історією.
ПР46	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПР47	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПР49	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
ПР50	Здійснювати аналіз ситуації з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:
Для спеціальності 014 Середня освіта:

8. Види навчальних занять

Тема 1. Поняття про історичне джерелознавство
Лк1 "Поняття про історичне джерелознавство" (денна) 1. Предмет історичного джерелознавства 2. Завдання та функції історичного джерелознавства. 3. Спеціальні історичні дисципліни у структурі джерелознавства 4. Джерелознавча термінологія.
С31 "Поняття про історичне джерелознавство" (денна) 1. Становлення історичного джерелознавства як наукової дисципліни. 2. Предмет історичного джерелознавства. 3. Завдання та функції історичного джерелознавства. 4. Джерелознавча термінологія.
Тема 2. Наукові засади вчення про історичне джерело
Лк2 "Наукові засади вчення про історичне джерело" (денна) 1. Поняття історичного джерела. 2. Основні етапи існування історичного джерела. 3. Об'єктивно-суб'єктивна природа джерела. 4. Джерельна інформація.
С32 "Наукові засади вчення про історичне джерело" (денна) 1. Поняття історичного джерела. 2. Основні етапи існування історичного джерела. 3. Об'єктивно-суб'єктивна природа джерела. 4. Поняття про джерельну інформацію.
Тема 3. Класифікація історичних джерел
Лк3 "Класифікація історичних джерел" (денна) 1. Поняття, завдання та значення класифікації джерел. 2. Основні схеми і моделі класифікації джерел. 3. Особливості класифікації писемних джерел. 4. Класифікація джерел з історії України.
С33 "Класифікація історичних джерел" (денна) 1. Завдання класифікації джерел. 2. Схеми і моделі класифікації джерел. 3. Класифікація писемних джерел. 4. Особливості класифікації джерел з історії України.
Тема 4. Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел
Лк4 "Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел" (денна) 1. Поняття методики історичного джерелознавства. 2. Етапи роботи з джерелами. 3. Методика пошуку та виявлення джерел. 4. Дослідження джерел. Джерелознавча критика. 5. Методика роботи з масовими джерелами.
Лк5 "Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел" (денна) 1. Поняття методики історичного джерелознавства. 2. Етапи роботи з джерелами. 3. Методика пошуку та виявлення джерел. 4. Дослідження джерел. Джерелознавча критика. 5. Методика роботи з масовими джерелами.
С34 "Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел" (денна) 1. Поняття методики історичного джерелознавства. 2. Етапи роботи з джерелами. 3. Методика пошуку та виявлення джерел.

<p>С35 "Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел" (денна)</p> <p>1. Дослідження джерел. Джерелознавча критика. 2. Аналітична критика історичних джерел. 3. Методика роботи з масовими джерелами.</p>
<p>Тема 5. Речові джерела</p>
<p>Лк6 "Речові джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд речових джерел з української історії. 2. Нумізматичні джерела. 3. Архітектурні пам'ятки. 4. Предмети озброєння. 5. Предмети одягу.</p>
<p>Лк7 "Речові джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд речових джерел з української історії. 2. Нумізматичні джерела. 3. Архітектурні пам'ятки. 4. Предмети озброєння. 5. Предмети одягу.</p>
<p>С36 "Речові джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд речових джерел. 2. Пам'ятки архітектури як різновид речових джерел. 3. Предмети озброєння. 4. Одяг і предмети побуту. 5. Нумізматичні джерела.</p>
<p>Тема 6. Зображальні джерела</p>
<p>Лк8 "Зображальні джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд зображальних джерел. 2. Предмети образотворчого характеру. 3. Картографічні джерела. 4. Аудіовізуальні документи.</p>
<p>С37 "Зображальні джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд зображальних джерел. 2. Графічні книжкові зображення. 3. Портретні зображення. 4. Жанрові та історичні зображальні джерела. 5. Аудіовізуальні документи. 6. Зображальний аспект боністичних джерел.</p>
<p>Тема 7. Усні та лінгвістичні джерела</p>
<p>Лк9 "Усні та лінгвістичні джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд усних джерел. 2. Загальна характеристика лінгвістичних джерел.</p>
<p>С38 "Усні та лінгвістичні джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд усних джерел. 2. Прозові та віршовані усні джерела. 3. Усні історичні твори. 4. Загальна характеристика лінгвістичних джерел. 5. Антропонімічні джерела. 6. Топонімічні джерела.</p>
<p>Тема 8. Писемні джерела</p>
<p>Лк10 "Писемні джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд писемних джерел. 2. Літописи. 3. Актові та діловодні документи. 4. Статистичні джерела та соціологічні матеріали. 5. Документи політичних і громадських організацій. 6. Судово-слідчі документи. 7. Періодична преса. 8. Джерела особового походження. 9. Агіографічна, наукова та художня література.</p>

<p>Лк11 "Писемні джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд писемних джерел. 2. Літописи. 3. Актові та діловодні документи. 4. Статистичні джерела та соціологічні матеріали. 5. Документи політичних і громадських організацій. 6. Судово-слідчі документи. 7. Періодична преса. 8. Джерела особового походження. 9. Агіографічна, наукова та художня література.</p>
<p>Лк12 "Писемні джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд писемних джерел. 2. Літописи. 3. Актові та діловодні документи. 4. Статистичні джерела та соціологічні матеріали. 5. Документи політичних і громадських організацій. 6. Судово-слідчі документи. 7. Періодична преса. 8. Джерела особового походження. 9. Агіографічна, наукова та художня література.</p>
<p>СЗ9 "Писемні джерела" (денна)</p> <p>1. Загальний огляд писемних джерел. 2. Літописи. 3. Актові та діловодні документи. 4. Статистичні джерела. 5. Соціологічні матеріали.</p>
<p>СЗ10 "Писемні джерела" (денна)</p> <p>1. Документи політичних партій та громадських організацій. 2. Судово-слідчі документи. 3. Періодична преса. 4. Джерела особового походження: мемуари, листування, щоденники, нотатки та ін. 5. Агіографічна література.</p>
<p>Тема 9. Загальна характеристика джерел з історії давньої та середньовічної України</p>
<p>Лк13 "Загальна характеристика джерел з історії давньої та середньовічної України" (денна)</p> <p>1. Джерела з історії стародавніх народів на українських землях (X ст. до н.е. – VII ст. н.е.). 2. Джерела давньогрецької колонізації Причорномор'я. 3. Античні джерела про терени України. 4. Згадки про українські території у Візантійських та Східних пам'ятках. 5. Джерела з історії Київської Русі (IX-XIV ст.).</p>
<p>СЗ11 "Загальна характеристика джерел з історії давньої та середньовічної України" (денна)</p> <p>1. Джерела з історії стародавніх народів на українських землях (X ст. до н.е. – VII ст. н.е.). 2. Джерела давньогрецької колонізації Причорномор'я. Античні джерела про терени України. 3. Згадки про українські території у Візантійських та Східних пам'ятках. 4. Джерела з історії Київської Русі (IX-XIII ст.). 5. Наративні та документальні джерела з історії Галицько-Волинського князівства.</p>
<p>Тема 10. Джерела з історії ранньомодерної України</p>
<p>Лк14 "Джерела з історії ранньомодерної України" (денна)</p> <p>1. Характеристика джерел литовсько-польської доби. 2. Законодавчі та правові пам'ятки з історії Гетьманщини. Основні різновиди актових джерел доби Гетьманської України. 3. Основні джерела статистичного характеру з історії Лівобережної України та Слобожанщини другої половини XVII – XVIII ст. 4. Літописні джерела та джерела особового походження з історії України другої половини XVII – XVIII ст.</p>

С312 "Джерела з історії ранньомодерної України" (денна)

1. Літописання польсько-литовської доби. 2. Українська, польська та російська публіцистика XVI – першої половини XVII ст. 3. Записки іноземців як джерела з історії України XV – першої половини XVII ст. 4. Законодавчі та правові пам'ятки з історії Гетьманщини. 5. Джерела статистичного та масового характеру з історії Лівобережної України та Слобожанщини другої половини XVII – XVIII ст. 6. Літописні джерела з історії України другої половини XVII – XVIII ст.

Тема 11. Джерела з модерної та новітньої історії України

Лк15 "Джерела з модерної та новітньої історії України" (денна)

1. Джерела офіційного походження XIX – початку XX ст. 2. Статистичні джерела XIX – початку XX ст. 3. Документи політичних організацій, партій і товариств як джерела з історії України. 4. Джерелознавчий аналіз періодики та мемуаристики XIX – початку XX ст. 5. Законодавчі акти та мемуаристика часів Української революції (1917 – 1921 рр.) як джерела. 6. Джерела радянського періоду. 7. Джерела з історії України доби незалежності (1991 – 2006 рр.)

С313 "Джерела з модерної та новітньої історії України" (денна)

1. Статистичні джерела кінця XVIII – початку XX ст. 2. Судово-слідчі документи як джерела з історії України 3. Джерелознавчий аналіз періодики та мемуаристики XIX – початку XX ст.

С314 "Джерела з модерної та новітньої історії України" (денна)

1. Мемуаристика часів Української революції (1917 – 1921 рр.). 2. Законодавчі та документальні джерела радянського періоду. 3. Джерела з історії України доби незалежності (1991 – 2006 рр.).

Тема 12. Архівознавство як наукова система і навчальна дисципліна

Лк16 "Архівознавство як наукова система і навчальна дисципліна" (денна)

1. Предмет, об'єкти та методи архівознавства. 2. Джерельна база й історіографія архівознавства. 3. Місце і роль архівознавства у підготовці фахівців.

С315 "Архівознавство як наукова система і навчальна дисципліна" (денна)

1. Предмет, об'єкти та методи архівознавства. 2. Джерельна база й історіографія архівознавства. 3. Місце і роль архівознавства у підготовці фахівців.

Тема 13. Історія архівної справи в Україні

Лк17 "Історія архівної справи в Україні" (денна)

1. Архіви Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. 2. Українські архіви доби Гетьманщини. 3. Архівна справа в Україні наприкінці XVIII – на початку XX ст. 4. Архівна справа у XX ст.

С316 "Історія архівної справи в Україні" (денна)

1. Литовська, Коронна та Волинська метрики. 2. Церковні та монастирські архіви. 3. Архівне законодавство і відомчі архіви періоду Російської імперії.

<p>СЗ17 "Історія архівної справи в Україні" (денна)</p> <p>1. Архівна справа періоду Української революції (1917 – 1921 рр.). 2. Архівна справа в Україні у 1920-х - 1930-х роках. 3. Архівна справа радянської доби.</p>
<p>Тема 14. Архівна система та мережа архівних установ</p>
<p>Лк18 "Архівна система та мережа архівних установ" (денна)</p> <p>1. Система архівних установ, її структура та мережа. 2. Національний архівний фонд України. 3. Класифікація архівних документів. 4. Критерії цінності документів.</p>
<p>СЗ18 "Архівна система та мережа архівних установ" (денна)</p> <p>1. Архівна система та її види. 2. Поняття та структура Національного архівного фонду України. 3. Організація роботи архівів: завдання, права, структура. 4. Класифікація архівних документів. 5. Забезпечення збереженості документів.</p>

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН2	Лекційне навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання

Опитування студента на семінарському занятті та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладача в процесі підготовки до виконання тестових завдань, оцінювання поточного тестування, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних презентацій.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка курсової роботи
НД2	Формулювання та представлення результатів і критичне осмислення їх
НД3	Підготовка до семінарських занять
НД4	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 90$

Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Застосування лекційних теоретичних знань в підготовці до практичних занять за темами 1-16.	за розкладом протягом навчальних модулів	семінарські заняття
МФО2 Захист презентацій та рефератів	Обговорення презентацій та рефератів має методологічно-практичний характер і потребує роздумів, викликає в здобувачів пізнавальний інтерес, спирається на попередній досвід.	семінарські заняття	за розкладом
МФО3 Перевірка та оцінювання письмових завдань	Застосування лекційних та практичних теоретичних знань в підготовці до тестових завдань	семінарські заняття	за розкладом

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Написання та захист курсової роботи	Написання курсової роботи	16	усно
МСО2 Оцінювання письмових робіт	Отримання практичного та теоретичного досвіду роботи з документацією та інформаційними джерелами	на семінарських заняттях	за розкладом
МСО3 Проміжний модульний контроль у формі тестування	Застосування лекційних теоретичних знань та практичної підготовки для підготовки проходження тестового контролю	атестаційні тижні	оцінювання робіт

МСО4 Опитування викладача та обговорення проблемних питань	Проблемне навчання передбачає послідовні й цілеспрямовані пізнавальні завдання, які студенти розв'язують під керівництвом викладача.	семінарські заняття	за розкладом
МСО5 Підсумковий контроль: екзамен	Застосування лекційних теоретичних та практичних знань в підготовці до екзамену. Мета – контроль ефективності засвоєння знань, умінь, навичок, повторення вивченого.	екзаменаційний тиждень	за розкладом

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перекладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО2. Оцінювання письмових робіт		10	
		10	Ні
МСО3. Проміжний модульний контроль у формі тестування		10	
	2x5	10	Ні
МСО4. Опитування викладача та обговорення проблемних питань		40	
	8x5	40	Ні
МСО5. Підсумковий контроль: екзамен		40	
		40	Ні

Курсова робота:

		Максимальна кількість балів	Можливість перекладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Написання та захист курсової роботи		100	
		100	Ні

Форма підсумкового контролю – екзамен, що проводиться у письмовій формі за тестовими технологіями 40 балів. Студент не допускається до іспиту при менше ніж 35 балів запланованих робіт з дисципліни. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит має бути не менше ніж 25 балів.

Оцінювання курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, де 60 балів відводиться

на оцінювання тексту роботи (зміст і структура - до 10 балів; логічність і аргументованість викладу матеріалу - до 20 балів; використання достатньої джерельної бази - до 10 балів; новизна та оригінальність ідей - до 10 балів; якість оформлення - до 10 балів) і 40 балів - на оцінювання захисту роботи (повнота представлення положень роботи - до 10 балів; ораторське мистецтво - до 10 балів; якість підготовки презентації - до 10 балів; відповіді на питання - до 10 балів). У разі подання роботи з порушенням встановлених дедлайнів оцінка знижується на 2 бали за кожен календарний день прострочення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН3	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)
ЗН4	Графічні засоби (малюнки, креслення, географічні карти, схеми, плакати тощо)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Стефанюк, Г. В. Джерела з історії України. Навчальний посібник для студентів. Івано-Франківськ, 2024. 134 с.
Допоміжна література	
1	Стефанюк, Г. В. Джерелознавство і архівознавство: опорні конспекти лекцій, глосарій [Електронний ресурс] : навч.-метод. Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаніка, 2019. 141 с.
2	Василенко В.М. Архівно-кримінальні справи як джерело вивчення репресій більшовицького режиму проти учасників повстанського руху за відновлення УНР: автореф. ... канд. іст. наук, спец: 07.00.06. Дрогобич, 2019. 20 с.
3	Історичне джерелознавство: підручник / Я.С. Калакура, І.Н. Войцехівська, Б.І. Корольов та ін. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Либідь, 2017. 512 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	LIBRARIA - Цифровий архів періодики. URL: https://libraria.ua/
2	Електронна бібліотека Чтиво. URL: https://chtyvo.org.ua/
3	Бібліотека Інституту історії України НАН України. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10
4	Калакура Я.С. Українознавче дослідження: теорія та методологія. Тернопіль: Джура, 2012. 292 с.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Поняття про історичне джерелознавство	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Наукові засади вчення про історичне джерело	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Класифікація історичних джерел	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
4	Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
5	Речові джерела	7.5	6	4	2	0	1.5	1	0.5	0	0	0
6	Зображальні джерела	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
7	Усні та лінгвістичні джерела	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
8	Писемні джерела	12.5	10	6	4	0	2.5	1.5	1	0	0	0
9	Загальна характеристика джерел з історії давньої та середньовічної України	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
10	Джерела з історії ранньомодерної України	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
11	Джерела з модерної та новітньої історії України	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
12	Архівознавство як наукова система і навчальна дисципліна	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
13	Історія архівної справи в Україні	7.5	6	2	4	0	1.5	0.5	1	0	0	0
14	Архівна система та мережа архівних установ	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	курсова робота	30	0	0	0	0	30	0	0	0	0	30
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>72</i>	<i>36</i>	<i>36</i>	<i>0</i>	<i>78</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>30</i>

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Історичне джерелознавство»</p> <p>Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл Спеціальність та освітня програма 014 Середня освіта: Середня освіта (Історія) Форма здобуття освіти денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Дегтярьов Сергій Іванович
Контактна інформація викладача	s.degtyarev@yur.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	Четвер 14.00-15.20 Н-213
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	Google meet
Посилання на робочу програму в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/319c814a1cfcf85e604dfd3b3d51c0015947191
Засоби зворотного зв'язку	+380663465953 Viber, Telegram

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Усі роботи, визначені робочою програмою, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час всіх видів контрольних заходів списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації, списування. Усі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання зі зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту

Політика використання інструментів штучного інтелекту оголошується викладачем на початку курсу. Заборонено використовувати інструменти штучного інтелекту для підготовки робіт, визначених

силабусом та регламентом навчальної дисципліни.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні матеріалів із джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених робочою програмою навчальної дисципліни, здобувачі освіти обов'язково мають дотримуватися умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, участь у програмах академічної мобільності) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання підсумкового контролю студентами, які отримали рейтинговий бал, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки за результатами поточного та/або підсумкового контролю не перескладаються. Роботи, які здаються з порушенням строків без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модульних контрольних робіт відбувається з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Якщо за результатами всіх контрольних заходів отримана сума балів відповідає позитивній оцінці (обов'язковою є умова виконання усіх вимог, визначених РП НД та регламентом), вона є підсумковою, перескладання позитивної оцінки з метою підвищення не здійснюється.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету, з урахуванням установлених строків, форм контролю та процедур повторного складання контрольних заходів.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарження та розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету.

Критерії оцінювання

Перший семестр вивчення

МСО5. Підсумковий контроль: екзамен, 40 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 36-40 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 30-35 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 24-29 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-23 балів
МСО4. Опитування викладача та обговорення проблемних питань, 40 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 36-40 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 30-35 балів

3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 24-29 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-23 балів
МСО3. Проміжний модульний контроль у формі тестування, 10 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 9-10 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 8 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 6-7 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-5 балів
МСО2. Оцінювання письмових робіт, 10 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 9-10 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 8 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 6-7 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-5 балів

Оцінювання курсової роботи

Перший семестр вивчення

МСО1. Написання та захист курсової роботи, 100 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 90-100 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 74-89 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 60-73 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-59 балів